

Leon Heuvelmans
Fractie PvdA Weert

Weert, 7 oktober 2025

Onderwerp: Beantwoording vragen fractie PvdA Wijziging Statuten openbaar onderwijs
Uw kenmerk:
Ons kenmerk:

Beste Leon Heuvelmans,

U heeft een aantal vragen gesteld over de Wijziging Statuten openbaar onderwijs. In deze brief beantwoorden wij uw vragen.

Op welke wijze wordt in de nieuwe statuten de doelstelling van het openbaar onderwijs gewaarborgd?

In *artikel 2* van de nieuwe statuten is opgenomen dat het doel van de stichting is *het in stand houden van openbaar onderwijs*. Hiermee wordt de doelstelling expliciet vastgelegd en gewaarborgd binnen de statutaire grondslag van de stichting.

Op welke wijze heeft de gemeente, die hiervoor verantwoordelijk is, nog invloed op deze doelstelling?

De gemeente heeft op grond van de *Grondwet* een *zorgplicht* voor het openbaar onderwijs dat van overheidswege wordt gegeven. Hoewel vrijwel alle openbare scholen in Nederland tegenwoordig zijn ondergebracht in privaatrechtelijke stichtingen en dus niet langer direct onder de gemeente vallen, blijft deze grondwettelijke verantwoordelijkheid bestaan.

Artikel 23, lid 4, van de Grondwet bepaalt:

"In elke gemeente wordt van overheidswege voldoende openbaar algemeen vormend lager onderwijs gegeven in een genoegzaam aantal openbare scholen. Volgens bij de wet te stellen regels kan afwijking van deze bepaling worden toegelaten, mits tot het ontvangen van zodanig onderwijs gelegenheid wordt gegeven, al dan niet in een openbare school."

Deze bepaling vormt de basis van de gemeentelijke zorgplicht en het toezicht op de instandhouding van openbaar onderwijs binnen de gemeentegrenzen.

Op welke wijze heeft de gemeente nog invloed op het opheffen van openbare scholen?

Elke gemeente dient te zorgen voor een voldoende aantal openbare scholen binnen haar grenzen. Een stichting openbaar onderwijs kan een openbare school *niet vrijwillig opheffen* zonder dat de

gemeente eerst de mogelijkheid heeft gekregen de school *zelf over te nemen en in stand te houden*.

Dit is nader toegelicht in de *Kamerstukken II, 2012/13, 33598, nr. 3, p. 5-6 en 9*. Daarmee kan de gemeente, wanneer zij dit noodzakelijk acht voor de instandhouding van voldoende en kwalitatief goed openbaar onderwijs, invulling geven aan haar zorgplicht en desgewenst zelf weer als schoolbestuur optreden.

Daarnaast geldt dat ouders een *initiatiefrecht* hebben: wanneer vijftig ouders aangeven een openbare school te wensen, is de gemeente verplicht dit initiatief over te nemen en actief te onderzoeken of een nieuwe openbare school kan worden opgericht.

Moet de gemeente om toestemming gevraagd worden als er in de toekomst statutenwijzigingen plaatsvinden?

Ja. Net als bij de huidige statutenwijziging geldt *artikel 48 van de Wet op het Primair Onderwijs (WPO)*. Dit is bevestigd in het *advies van de VNG van 21 mei 2025*.

Voordat de statuten van een stichting openbaar onderwijs worden gewijzigd, dient de *gemeenteraad hiermee in te stemmen* (artikel 48, zevende lid WPO; artikel 3.11, vierde lid WVO; en artikel 51, zevende lid WEC):

"De statuten van de stichting kunnen slechts worden gewijzigd na instemming van de desbetreffende gemeenteraad of gemeenteraden."

Het doel van deze bepaling is dat de gemeenteraad optimaal invulling kan geven aan zijn *verantwoordelijkheid voor de instandhouding van openbaar onderwijs*. De statuten vormen immers het bestuurlijke kader waarbinnen het openbaar onderwijs wordt gegeven en waarbinnen intern toezicht plaatsvindt.

Tot slot

Heeft u naar aanleiding van deze antwoordbrief nog vragen? Neemt u dan gerust contact op met Riek Klaessen van de afdeling Onderwijs, Cultuur, Sport en Welzijn. Zij is bereikbaar via r.klaessen@weert.nl of telefoonnummer 06-14678460.

Met vriendelijke groet,
Namens burgemeester en wethouders van de gemeente Weert,
op grond van het Algemeen mandaatbesluit gemeente Weert 2024

b/n

Robert Mathijssen
Afdelingshoofd Onderwijs, Cultuur, Sport en Welzijn